

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDEKEN
 Egy évre ... 800 kor.
 Fél évre ... 450 kor.
 Egy negyed évre 75 kor.
 Egy hónapra ... 25 kor.

Külföldi közlemények megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 151.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Bulevarcul Regelo Ferde-
 mond L. (József főh.)-at 22.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Staber József.

Csütörtök, május 27.

A nyugati hadsereg parancsnokságától.

37. sz. rendelet. 1920. április 30.

ML. nyugati parancsnokság a közrend és a hadsereg biztonságának érdekében a katonai büntető törvény 32. és 57. §. alapján az erdélyi és bánáti hadműveleti zónára vonatkozólag a következőket rendeljük el: 1. Tudomására jutott a belügyminiszternek, hogy az erdélyi és bukovinai volt önkéntes csapatok önkéntes gyűléseket hívnak egybe. Az ilyen gyűlések megtartását és összehívását, amelyek katonai jelleggel bírnak, vagy amelyeket egy katonai parancsnokság nevében hívtak össze, a fennálló katonai törvények és rendeletek szigorúan tiltják. 2. Felhívjuk a volt erdélyi és bukovinai önkéntes csapatok tagjait, hogy maradjanak nyugodtan otthon házaikban és ne halgassanak azokra, akik ilyen elnevezés alatt gyűlésekre hívják őket, mert ezek az önkéntes csapatok már nem léteznek és az összehívók nem egyébek álnok embereknél, akik elfelejtik azt, hogy az önkéntes csapatoknak sokkal magasabb hivatásuk volt, semhogy odaadják most magukat politikai célok felhasználására. Mindeu polgár szabadon nyilváníthatja véleményét, azonban katonai jelleggel bíró politikai tüntetések szigorúan tilosak. 3. Azok, akik szándékosan hírlapi közleményekkel, plakátokkal, vagy röpcédulákkal egy létező vagy nem létező katonai szerv nevében a lakosságot ilyen katonai gyűlésekre hívják egybe, azonnal átadják a hadbírósnak, amely őket 3 hónaptól 2 évig terjedhető börtönbüntetéssel sújtja. Azok is a hadbírósnak elé kerülnek, akik önkéntesen vesznek részt ilyen gyűléseken és 1 hónaptól 1 évig terjedhető börtönbüntetéssel lesznek sújtva. 4. A polgári és katonai hatóságok, amint tudomást szereznek egy ilyen gyűlésről közelesek azt megakadályozni és azonnal jelentést tenni. 5. Ezt a rendeletet hírlapok, plakátok, illetve dobszó útján közzé kell tenni, azonkívül ki kell függeszteni a hadbírósnak székhelyén a téparancsnokságokon és a csendőrpáncsnokságok székhelyén is. 6. Ezen rendelet a kihirdetésétől számított 3 nap után lép életbe és csak azokat büntetik meg, akik a 3 nap eltelté után követik el fentebb ismertetett bűncselekményt. Kelt a nagysebemi hadseregpáncsnokságnál 1920. április 30-án. A nyugati hadsereg parancsnoksága. Valtolana tábornok, hadseregpáncsnok. Popescu ezredes, vezérkari főnök

A pápa szobra Konstantinápolyban.

Konstantinápolyból jelentik: Konstantinápolyban rövid időn belül felállítják XV. Benedek pápa szobrát, jeléül annak, hogy Konstantinápoly elfoglalásával a pápai hatalom alapját keleten is megvetették. A szobor hét méter magas lesz és a pánát teljes ornátusban fogja ábrázolni, amint jobb kezével áldást oszt és balkezeben a nyitott bibliát tartja. A hatalmas szobrot *Quattirini*, a híres olasz szobrász készíti. A szobor talpzatára ezt vésik: „A népek jótevőjének, nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül — hálás elismeréssel: a kelet népe.”

Averescu fogadtatása Aradon.

Megírjuk, hogy Averescu főbíró, miniszterelnök erdélyi körútján Aradra is eljön. Illetékes helyen ma azt a felvilágosítást kaptuk, hogy Averescu pénteken délután fél 5 órakor Nagyvárad felől autón érkezik Aradra. Az ünnepélyes fogadtatás a vasúti felüljárónál lesz, ahol dr. Crisan városi, dr. Avramescu vármegyei prefektusok, dr. Robu polgármester üdvözlik. Innen Averescu a vármegyei prefektúrára hajt. A vasúti felüljárótól a vármegye házáig tartó úton a város és vármegye lakossága fog sorfalat állni. A vármegyei prefektúrán fogadja Averescu a hatóságok vezetőit, az egyesületek, takarékpénztárak, a

vasutak és kultúregyesületek küldöttségeit. A fogadtatások után népgyűlés lesz vagy a városligetben, vagy a vármegye nagytermében. Este Averescu tiszteletére a Fehér Keresztben bankett lesz. Averescunak a vármegyei prefektúrán rendeznek be lakást. Szombat reggel 8 és fél 9 óra között utazik el Averescu Temesvárra. A polgármester a következő hirdetményt adta ki: Averescu kormányelnök urnak folyó hó 28-án délután fél 5 órakor Aradra leendő érkezésével kapcsolatban elrendelem, hogy ezen napon az összes köz- és magánépületek, nemkülönben a nyílt üzlettel bírók üzletet nemzeti színű zászlókkal díszíttessenek fel.

Ausztria beváltja az arany és ezüst pénzeket.

Az osztrák pénzügyi államtitkárság elrendelte, hogy a közönség a forgalomban lévő ércpénzeket beváltani köteles. A beváltási árák a következők: Ezüst korona

20, 2 koronás 40 korona, 5 koronás K. 102, ezüst ferintos 55 korona, arany tízkorona 860 korona, arany huszkorona 720 arany százkorona 3600 kor.

Magyar tartalék a bolsevisták ellen.

A magyar béke aláírásának körülményeiről még mindig különböző és ellentétes jelentések érkeznek; némelyek szerint *Praznovszky* — mint meghatalmazott követ — e hó 19-én már elutazott azon meghagyással, hogy a békeszerződést aláírja, más jelentés szerint a magyar kormány egy jegyzékben bejelentette, hogy bizonyos kikötések mellett — a kényszerhelyzet fölöttán hajlandó aláírni a békeszerződést s az antant erre e hó 26-át tűzte volna ki — aláírási alapul. Mintán egyik hírsincs megbízható helyről megerősítve, egyszerűen közöljük e jelentéseket, melyeket fenntartással kell fogadnunk.

LION. A legfőbb tanács rideg válasza által földézett kormányválság, egy lyoni jelentés szerint meglepő megoldást nyert. E tudósítás szerint az új kormány megalkotására *Teleki Pál* gróf, volt külügyminiszter, a békedelegáció tagja kapott megbízást, ki az új kormányt már meg is alakította. (A hírt kétkedéssel kell fogadnunk. — Szerk.)

BUDAPEST, május 25. A „Pesti Hírlap” tudósítása szerint *Andrássy Gyula* gróf politikai megbeszélések céljából Berlinbe utazott.

LONDON. Hágai jelentést szerint *Horthy Miklós* kormányzó azt az ajánlatot tette az angol kormánynak, hogy ne fegyverezék le a magyar hadsereget, hanem engedjék meg, hogy a bolsevisták elleni harcban mint tartalék rendelkezésre álljon a lengyeleknek. Hír szerint az angol kormánykörök nem értenek egyet *Horthy* javaslatával.

Rendszabályok a választásokon.

Ma érkeztek be a központi választmányhoz a többi kerületekből a jelölésekről szóló jelentések. *Penkotán Pop. C.* Isivánt nemzeti párti, *Grozav Tódort* parasztpárti, *Garofid* Constantint Averescu-párti programmal jelölték. *Radnán* a következők a jelöltek: *Givanescu Pável* parasztpárti, dr. *Sactu Valér* parasztpárti, *Crisan* Demeter parasztpárti, *Muntean* Viktor szociálista *Antonescu* Emanuel Averescu párti. *Goldás* László nemzeti párti.

A politikai hatóságok már megtették a kellő rendszabályokat. Így június 1-től 6-ig bezárólag nem szabad szeszes italokat kimérni, az összes korcsmákat be kell zárni. A szeszes italok kimérése ugy a városban, mint a falvakban szigorúan tilos. A vendéglők nyitva tarthatók déli 12 órától délután 3 óráig és este 7—10 óráig, de szeszes italokat kimérni nem szabad, alkohol mentes italok felszolgálása meg van engedve. A kávéházak nyitva tarthatók de szeszes italok adására lakója.

kat nem szabad felszolgálni. Azt, aki a rendelet ellen vét, ezer leltől 5 ezer leig terjedhető büntetéssel sújtják.

Dijnokok nyomora.

Az aradi törvényszék dijnokkal ma felkeresték dr. *Barbara Szeyer* törvényszéki elnököt, akit arra kértek, hogy havi ötszáz koronás fizetésüket ezentúl folyósítsák nekik leiben, mert a mai nyomorúság drágaságban képtelenek megélni ötszáz koronából, míg ha lelt kapnak, azt a magas árfolyamon eladják és így lényegesen nagyobb jövedelemhez jutnak. A törvényszéki elnök megígérte a dijnokoknak, hogy ügyüket pártótlag terjeszti elő a föltétes hatóságoknak. A dijnokokat ez a hosszadalmas eljárás nem elégitette ki, mert ma kijelentették, hogy nem hajlandók dolgozni tovább. *Barbara Szeyer* dr. kijelentette a törvényszéki dijnokoknak, hogy a mennyiben nem hajlandók a munkát folytatni, úgy mindnyájukat elbocsátja a törvényszék kötelekésből.

A mai valutapiac.

Ma különösen a márka emelkedett az aradi valutapiacón. Emelkedését főleg az a Budapestről jött hír idézte elő, hogy a magyar fővárosban már elérte a hat koronát. Dollár 170—180, lei 320, márka 435.

Letartóztatott szélhámos.

Nagyvilági szélhámos elfogásáról értesítette ma a nagyváradi rendőrség az aradi rendőrséget. Heimannak hívják a szélhámost, aki mintán Clujból (Kolozsvárról) kitelepítették, Perjámoson telepedett le és ott ügynöki iroda megnyitására kért és kapott ipar engedélyt. Heimann különösen azzal nyerte meg a perjámosiak támogatását, hogy olcsó cukrot helyeztet kiállításba. Annyira nagy volt irágyában a bizalom, hogy amikor anton eltávozott Perjámosról egy aváb paraszt gépkocsija után szaladt és harmincezer koronát adott át neki, hogy ő is részesülhessen a cukorban. Heimann ezután Temesvárt, majd Aradot kereste fel, mindenütt szélhámoskodott és nagyuri módon élt. Mikor már több százezer koronát összeharászolt, Nagyvárad közelében megkísérelt átszökni a határon, de ebben megakadályozták. Végre a titkára feljelentette, akit szintén megkárostitott. Az aradi rendőrség körözés levelet adott ki ellene s erre ma megjött a válsz Nagyváradról, tudatva, hogy a szélhámos már a

A Habsburgok visszatérése ellen.

BÉCS. Tudvalevő, hogy **Szterényi József**, a magyar nemzetgyűlésen **Károlyi Mihály** ellen nagy beszédet mondott, lázadásal vádolta őt a király ellen és egész beszédének olyan színezete volt, mintha a Habsburgok mellett akarna hangulatot kelteni. E miatt a magyar politikai életben nagy kavargás állott be. **Lovász Márton** nyilatkozik és kifejti, hogy ebben a kérdésben a nemzet és az antant között összhang van: sem a nemzet túlyomó többsége nem akarja a Habsburgokat visszahozni sem az antant nem hajlandó túrni a letűnt dínasztia restaurálását. **Szterényi** most ezt az összhangot akarja megbontani, hogy újból szembeállítsa a nemzetet az antanttal. A Habsburgok voltak a legtöbb okai annak, hogy Magyarországon a különféle nemzetek között a békés viszony nem tudott lebrakadni. A dínasztia ebből törekvésének **Szterényi** egyik eszé közé volt, amikor **Kossuth Ferenc** államtitkárja felhasználva miniszterének gyöngeségét, egyrészt gazdasági háborút indított Szerbia ellen, másrészt pedig a vasúti pragmatika forszírozásával felbőszítette a horvátokat a magyar nemzet ellen. Itt állították el a világháború csiráját és így a világháború kitöréséért a felelősség jelentékeny része **Szterényi** terhelt.

Újból nyilatkozik **Szterényi** is. Kijelenti, hogy ő igenis legitimista, de a kérdés megbeszélésére még nem érkezett el az idő. Előbb meg kell csinálni az új magyar alkotmányt. Egyben hangsúlyozta, hogy 1918. október 23 óta semmi nem érintkezésben nincs **Károlyi Mihály**val. **Rubinek Gyula** földművelési miniszter egy beszédben szintén foglalkozott a királyság kérdésével és kijelentette, hogy csakis nemzeti királyról lehet szó. Ez kétségkívül azt mutatja, hogy a kisczardapárt nem a Habsburgok pártján van.

Kifosztott kastély.

Budapestről jelentik: **Mihalovics Miklós** dr. főorvos följelentést tett a főkapitányságon, hogy a pestmegyei **Bugyin** lévő kastélyát kifosztották. A kastélyba nemrég befogadott lakónak egy **Antalfy Dezsőné** nevű, állítólag Erdélyből menekült asszonyt, aki két nappal ezelőtt eltűnt. A főorvos tegnap ment ki a kastélyba és megdöbbenve látta, hogy azt teljesen kifosztották. Elvittek négy-millió értékű ezüstneműt, azonkívül fémhármas, bitoralt képeit, értéktárgyait és csak az értéktelen holmit hagyták hátra. A kastélyban a földön megtalálták a „menekült” nő lábnyomát. A rendőrség ennek alapján megállapította, hogy igazi neve **Tanárky Zeuzsanna**, aki többször volt már bűntette és öt évet töltött fegyházban. A szomszédok állítása szerint egy éjszaka két férfi meglátott a kastélyban, akik később fölragadtak egy kocsi-ra és elhajtottak. A rendőrség erősen folytatja a nyomozást.

Fluerás kalandja Kisjenőn.

(Jelöltetését nem fogadják el.)

Megírta, hogy az erdélyi szociáldemokrata párt Kisjenőn **Fluerás János** munkásvezért fogja fel-leptetni. Feltűnt azonban, hogy a központi választmányhoz beérkezett hivatalos jelentésből hiányzik a munkásvezér neve. Utána jár-tunk a dolognak és a következőket sikerült megtudnunk: **Fluerás János** egy **Fehér** nevű aradi munkással megjelent Kisjenőn dr. **Codreán János** választási elnöknel és tíz óra harminc perckor átadta neki a jelölő ívet. Dr. **Codreán** a határozatot nem a törvényben előírt egy órában adta át **Fluerás**nak. A határozat szerint a választási elnök **Fluerás** jelölését nem fogadta el egyrészt azért, mert a jelölő ívet nem nyújtotta be az előírt időben, nem fogadta el azért sem,

mert a jelölő íven kitüntetett választások személyazonosságát nem tudta megállapítani és végül azért, mert az íven szereplő ötven-hét aláíró közül három nem fordul elő a választók névjegyzékében, kettő pedig más jelölnek az ívet írta alá. Beszéltünk **Dralla Miklós** volt abrudbányai polgármesterrel, aki a szociáldemokrata pártnak aradi szenátor jelöltje lesz. **Braila** kijelentette, hogy a jelölés visszautasítását törvénybe ütköző cselekedetnek tekintik és ezért bárkit választanak is meg Kisjenőn, a mandátumot petícióval fogják megfáradni. Elmondotta, hogy a jelölés határideje tegnap déli egy órakor volt, tehát **Fluerásék** idejében nyújtották be a jelölő ívet, amely a törvényben előírt követelményeknek teljesen megfelelt.

Mit jelent a korona alacsony ára

(Riport Svájból és Ausztriából.)

Hogy mit jelent a korona alacsony árfolyama a külföldi pénzpiacokon, azt eléggé tárgyalták már komoly, tudományos cikkekben, volt olyan finansier is, aki már arra gondolt, hogy mi lesz, ha „a korona nullára süllyed”? — Itt csak néhány beszédes szót sorakoztatunk egymás mellé. Egy üzletember átélt és megélt tapasztalatairól van szó és bevezetőül a beszorkánygyászeregybe csak annyit, hogy a könnyebb átáramítás végett a korona árfolyamát a svájci frankkal szemben 3-ra kerekítjük ki (a legutóbbi jelentés szerint 28 volt a jegyzése a zürichi tőzsdén, persze centimes), a dinár árfolyamát a koronával szemben pedig 5-re kerekítjük.

Tehát Svájból vagyunk! . . . A hirtelen ránk szakadt hőségben, amely a fáradtságos megélhetést még fárasztóbbá teszi, bizonyára sokan gondolnak vágyódva erre a hűvös országra, amelyik a körle áruhűgő borzalmas vízivatar közepette higgadtan okos és — semleges tudott maradni. De bizony elmegy a kedved Svájctól is, ó jámbor halandó, ha megtudod, hogy pl. a zürichi nem is éppen elsőrangú Románshoraszállodában egy egyszerű és kicsiny szobáért minden egyéb nélkül napi 18 frankot kell fizetned, ami 600 (hatzáras!) koronának felel meg. Megvilágosított és fizetsz egy magyaros (?) „gullasch“-ért meg egy pohár sörért 8 frankot, ami kerak 100 koronát tesz ki. Megébedel és mert nagyon szeretted a csirkét, fizetsz egy rántott csirkéért 16 frankot, vagyis valamivel többet mint 600 koronát. Veszél 20 darab cigarettát 140 frankért, vagyis kb. 50 koronáért. Megtudod, hogy egy kiló hus ára 9 frank, azaz 800 korona. Megérdeklődöd egy ruha árát, de nem vesszél meg, amikor megtudod, hogy 250 frank, tehát 8800 koro-

na. És elég volt Svájból és széttes el innen! Azt még némi kárörömmel veszed tudomásul, hogy azért az se jó, ha a valuta jó: Az árfolyam-különbözet miatt ugyanis országunkra nagy az árutulhalmozás, nincs kivétel (csak sajt, csokoládé, gyümölcs és illatszerekben van némi export, de ezzel szemben élelmiszerekben importra szorul), másrészt nincs idegenforgalom, mert az idegenek nem bírják a valutát s a hotelek, szanatóriumok egymásután mennek tönkre. Tényleg kevés az idegen Svájból, de a kevés közt sok már régebben idemenekült magyar, a kiknek legtöbbje kölcsönből kénytelen élni. **Latinovits**eknek pl. annyira ment az adósságuk a valuta-differencia miatt, hogy nem akarták őket elengedni Svájból. Szomorú a nevés magyar idegvesztés és agytemi tanár, dr. **Kolárits** sorsa, aki tüdőbajára gyógyulást jött keresni Svájcho, de akit itt nem engednek praktizálni, legfeljebb ha három havonként egy-egy konziliumon vehet részt, amiért 40 frankot kap, tehát tengődik — kölcsönökből . . . Ismételjük, hogy hát elég volt ebből a hegyes országból, széttes el innen! A határállomáson azonban megegyezes „gavallér” akarsz lenni s a két hordárnak 5 frankot (170 koronát) adsz, ám ezek zúgolódnak, hogy nekik még 4—4 frank (kb. 180 korona) jár. Aztán megváltod az L oszt. vasúti jegyet **Feldkirchtől** Bécsig csak 1350 koronáért.

Bécsben nem sok örömeöd tehet. Dühög a magyargyűlölet, pedig elég baj van a városban belül is: állandó zavarok; a **Volkswehr** és a rendőrség folytonosan csetepatézik egymással; dacára a szocialista uralomnak, naponta törnek ki hol itt, hol ott sztrájkok és naponta vannak antiszemita tüntetések. — Vagyis minden jól megy, vagy

hogyan is megelégtették már a jelenlegi rezsimet, pedig az csak az **azon-kommunizmus**. Amde a **Hotel Meissl & Schadenben** egy nagyon szép, tágas, két ágyas szobát fürdőszobával együtt mégis 100 koronáért kapni, ami 3 franknak felel meg (500 koronával kevesebb, mint **Zürichben**.) A rántott csirke ugyan ismeretlen fogalom itt, mert a vidék blokád (I) alatt van Bécs és környék egyáltalán nincs, egy süket mégis kapni 60 koronáért, vagyis 2 frankért a zürichi 16 frank helyett . . . És kezdted megérteni, hogy mit jelent a korona alacsony árfolyama? S ezt mind igazolja, hogy **Linzbuckban** 10 koronáért (30 centimesért) kapsz egy kifogástalan hotelszobát, **Marburgban** meg kapsz egy elsőrendű egész ebédet itallal együtt 20—30 koronáért (70—100 centimesért) és hogy mikor **Salzburgban** 20 koronát (70 centet) adtál a hordárnak, ez még vissza akart adni egy kis kassza a koronást . . .

MŰVÉSZET.

* **Vig Ösvagy**. Zsefolásig megtelt tegnap a nyári színház abból az alkalomból, hogy a karizményzet jutalomjátékául **Lehár** gyönyörű muzsikájú operettjét, a **Vig Ösvagy**et játszották. Az előadásra, amely vonzó volt és kissé unalmas volt, nem sok gondot fordítottak. A szerepeket **Horváth Mici** csúttal először játszotta **Aradon** a főle megszokott ízléssel és temperamentummal. **J. Helmos Mici** grációzan táncolt és gyönyörűen énekelt. **Barics**-nak kiváló alakítása **Danilo**, szívesen szólóan énekelt, de kissé fáradtnak látszott. **Várnay** és **Benkóné** régi jó szerepeikben excelláltak, **Ocskay** szépen énekelt, ellenben **Falady** a lehető legszinteenebb volt. A harmadik felvonásban hirdették a kamará majdnem avarak, mert a legtöbb szereplő az utolsó pillanathan lemondott. **Földes** érteimesen mozdott el egy **Ady**-mesét, **Takács** a **Zeidóné** egyik áriáját énekelte bravúrosan s **Győzőné** **Selmeczy**val két modern táncot mutatott be sok artisztikummal a közönség nagy tetszése mellett. (Ky.)

* Ma új műsort a **Modern Kabaréban**. Nívós új műsort mutat be a kabaré. Ma kezd meg vendéglátékát **Selmeczy Misi**, az aradvárosi színház népszerű művésze.

* **Gyri** professzor **Aradon**. A kontaktus nélküli akaratátvitel, a hipnotizmus és suggestiónak mestere a kis vékony, fekete szakállas francia, aki miután bejárta Erdély összes nagyobb városait, most ellátogatott **Aradra** is. **Gyri** professzor produkcióival mindenütt nagy sikert ért el s ezért érthető érdeklődéssel várják a Kulturpalotában rendezendő egyetlen sence-át. A francia hipnotizőr tegnap este már bemutatkozott az aradi sajtó képviselői előtt.

— A város tűzveszélyességének biztosítására öt fatermeleőség tett ajánlatot, amely szerint hajlandók nyolcszáz vagon tűzfát learrállítani, vagonenként 4000—4800 koronáért. A gazdasági szék a termelők ajánlatát elfogadta és felhívta a tanácsot, hogy biztosítson a város részére még hatzáras vagon fát, akár árlejés útján, akár szabadkereskedelem révén.

Új bankjegyrendszer Oroszországban.

A „Daily Telegraph” szerint a szovjet kormány egy igen különös és minden precedens nélkül pénzügyi és gazdasági kísérletet foglalkozik, mely abban áll, hogy a munkásokat egy új típusú, minden hónapban más értékű és csak a kibocsátás hónapjában érvényesülő bankjeggyel fizetik. Így minden a munkásság kénytelen minden keresményét a szovjet kormány kúrházában alkölteni, miután a közönség azt igen természetesen visszatartja az ilyen átmeneti értékű bankjegyeket. Az új típusú bankjegyekkel a szovjet-kormány hármassal szolgál: 1. elkerüli a fiduciaris infláció növekedését; 2. lehetővé teszi a takarékosságot és az egyéni gazdagodást; 3. megerősíti az állam kereskedelmi monopóliumát, melyet eddig mindenkinél sikerült kijátszani. Egy másik — természetesen nem bevallott okja az intézkedésnek — az, hogy a munkásokat szabad idejükben szórakozásokra vezessék, hogy elfeledjék azt a politikai és pári szarnokságot, mely alatt nyögnek kell. A szovjetkormány egyelőre csak kísérletképpen és csak egyes kerületekben alkalmazza ezt a rendszert s hogy milyen eredményeket ért el vele, csak a népbiztosok tudják.

Körrendelet.

Azon célból, hogy a magyar és más nemzetiségű tanárok és tanítók a román nyelvű és irodalmi, a román történelmi, földrajzi és a román alkotmány- és jogi kötelező tantárgyakat — elajánthassák, a Vallás és Közoktatásiügyi Minisztérium cluj (kolozsvári) államtitkársága 1. 6. május hó 15-én kelt 1973. sz. rendelettel, egy Aradon tartandó, 6 hetes (t. 6. július 1-től augusztus 15-ig) tanfolyamnak szervezését rendelte el. Ezen tanfolyamot kötelezővé tette mindazon állami és községi lyceumoknál, gimnáziumoknál, reál-, polgári-, kereskedelmi-, ipar- és elvált iskoláknál működő magyar vagy más nemzetiségű tanároknak és tanítóknak (nőkre), a kik Arad és Temesvár városában, Arad-, Csánád-, Hunyad-, Temes-, Torontál- és Krassó-Szörény vármegyében működnek. A tanfolyamon résztvevők 300 lei havi díjazásban részesülnek, amely összegből magukat élelmezni és a szükséges könyvekkel ellátni tartoznak. A fent említett rendelet értelmében felkérem az érdekelteket, hogy a) a) Aradon, „Moise Nicoara”-lyceum) 1. 4. június hó 28-ig bejárólak jelentkezzenek, hogy elhelyeszküdjék és jutányosabb élelmezésről gondoskodhassanak. A felekezeteknél működők csak azon esetben vehetnek részt a tanfolyamon, ha azt egyházi felekezeti elrendelés. A tanfolyam vezetője: Nicolae Mihailin, a Moise Nicoara lyceum igazgatója.

Külföldi hírek. Pétervárosban. A hunyadmegyei alispán ma táviratilag értesítette Arad megye orvosi hivatalát, hogy Pétervárosban 7 flekküszes megbetegedés történt. A járványos betegséget két erdei munkás hurokta be Szatmárról.

Szovjet-rendszer Törökországban.

(Egy összezsugorodott állam.)

„Aztán már arról, hogy egy orosz-török egyezség szovjet-rendszeri kívánat bevezetné Törökországban. Francia és angol lapok megerősítik ezt a jelentést és részletekkel az egyezség pontozatait.

PARIS. Az orosz-török szovjet egyezség tíz paragrafusból áll. Szovjet-Oroszország támogatni fogja Törökországot a szövetségesek elleni harcban. A nacionalisták hasonló rendszert vezetnek be hazájukban, mint a szovjetrendszer és kiadják a bolsevisták Törökországba menekült ellenségeit. A török hadsereg azonnal katonai operációkba kezd a Mosszul mentén, valamint a török-örmény határon. Ezt a konvenciót a siker kivívása után a török szultánnak és a kormánynak is helyben kell hagynia. A szerződés tartalma husz eszter-

dő. A szerződés felek között van Aszerbojdzsán állam is. A szerződést a török és orosz megbízottak írták alá, akik a tárgyalásokban részt vettek.

LONDON. A török szultán a főtanácshoz javaslatot intézett, a melyben kijelenti, hogy el van látározva lemondani és a hatalmat, illetve a kormányzás teendőit az antantmisszióra ruházni, mert nem tudja elviselni, hogy az ő nevében és nevével történjék a béke aláírása. A főtanács eddig nem válaszolt.

ATHÉN. Venizelosz a kamarának bejelentette, hogy a megcsontított Törökországnak kilenc millió lakosa marad és ebből két millió idegen nemzetiségű. Így ilyen kis országgá zsugorodott a középkori nagy török birodalom, melynek hatalmas hadserege egykor Bécs kapuit döngette.

HIREK.

Vasuti forgalom Magyarországon.

BÉCS. III általános feltűnést keltett, hogy Magyarországon milyen gyorsan sikerült a vasuti forgalomban visszaállítani a régi normális állapotokat. A magyar államvasutak békebeli kényelemmel felszerelt kocsiikkal állítják össze a vonatokat, amik sűrűn és percnyi pontossággal közlekednek. Bruck és Budapest között naponként közlekedik gyorsvonat. Szén van bőven, aminek magyarázatát osztják körökhöz abban adják, hogy Magyarországon állítólag a Márta hógyűlésben új hatalmas szénbányákra találtak s ezek a salgótarjáni szénbányával egyetemben bőségesen ellátják szénnel az államot.

Nők is lehetnek ügyvédek Romániában. A megnyitott parlament első Cambruzer miniszter egy törvénytervezetel viz, mely szerint a nők is foglalkozhatnak az ügyvédi gyakorlatban.

Az ékszerész utólevél. Még abban az évben, amikor minden külföldi import tilva volt, megjelent az aradi kereskedelmi és iparkamarában K. Ékszerész és őt egy utólevélhez szükséges bizonyítványt kért. A kamara felsőbb osztályához alkalmaskodva, ennek kiadását megtagadta. K. másnap ismét felkereste a kamarát és őt sértő kitételeket használt. A rendőrbiztonság ma hatóság megerősítéssel Korona pénzbüntetésre helyezte az ékszerészt, akit az illetéktelenség miatt. Ugyancsak felbontott, asztorizálásért, az ügyész is.

Liszt kiosztás. Értéstitűk a közönséget, hogy 1. hó 27-től kezdve az élelmiszerárak III. számú haszszelvénye ellenében fejadagonként 2 kg. tészta és 1 kg. főzőlisztet osztunk ki, melynek ára adagonként K 19.— papírzacsok nélkül. Felhívjuk az I., II., III., IV., Isztkerületbeli kereskedőket, hogy 1. hó 27-én csütörtökön, az V., VI., VII. Isztkerületbeli kereskedőket, hogy 1. hó 28-án pénteken, a VIII., IX., XI., XII. Isztkerületbeli kereskedőket, hogy 1. hó 29-én szombaton Iszt utalványaik kiváltására végezt a Közelmezesi hivatalban (Kulturpalota) jelenjenek meg. Közélelmezési bizottság.

Eljegyzés. Róth Ármán Timsoara, Katz Huska Arad, jegyesek. (Mindem külön értesítés helyett.)

Az amnesztia. Az ismeretlen kiegészítéssel rendelés értelmében az aradi fogházából kiszabadult dr. Stein Emánuel volt detektív, akit különböző szélhámosságok miatt tartóztattak le. Vele egyidejűleg még több ismert családok és szélhámoságok miatt letartóztatott ember szabadul ki.

Ügylikos cseléd. Marjai Róza Erzsébet-körut 12. alatt szolgáló cselédleány az éjjel szándékosan nyitvahagyta konyhájában a gázcsoport. Mire észrevették, a leány már halott volt. Hátrahagyott levelében az ügylikos cselédleány anyja halálát hozza fel tette okául.

Száj- és körömlézés Aradon járványos jelleggel fellépett, ennek fogva a hasított körmü állapotok, szálastakarmány és szalma kivitele a város területéről betiltatott, a behozatal vérsmentes területekről meg van engedve. Helyi állatvásárokról a hasított körmü állatok felhajtása tovább intézkedéssel feltiltatott, lovak azonban továbbra is felhajtathatók. Miniszteri rendelet értelmében a ragadós száj- és körömlézésben beteg állatok olyan tele, amelyet felhorraáltak és nem ment össze, emberi élvezetre felhasználható és „Porral tel” jelzéssel forgalomba is hozható. A megbetegedéseket azonnal be kell jelenteni a rendőrkapitányi hivatalnak és az állatorvosnak. Dr. Popovics, h. rendőrfőnök.

Vivóakadémia az AAC. rendezésében a téli színházban május 30-án (vasárnap) este 8 órakor lesz a szezon legszebb és legnagyobb sporteseménye. A hölgy és férfi vivők nagy számban és a változatos program feledhetetlené fogja tenni az estét. Jegyelövétel Maidnál.

A Marcus újabb halottja. Csicsini Miklós 14 éves fia tegnap délután a Marosban furdott. A Braun-féle téglagyár mögött hirtelen erőt vett rajta szivbaja, cseméletét vesztette és a sekély vízbe helotullant. Halottját kiszállították a felső terjedő halottszobába.

K. A. C.—AMTE. football-mérkőzés 30-án AAC-pályán.

Professor Eugen de Oyn francia pszichológus telepátikus, hypnotikus és éleslátó (clairvoyans) kísérlet estélye 20-án szombaton este 9 órakor a kulturpalotában. Jegyek elővételben Bloch H. papirkereskedésében. Az előadás magyarul tolmácsolva lesz.

Batthyány a forradalmi néppártiakról.

BÉCS. A „Pesti Hírlap” Batthyány Tivadár grófnak egy nyilatkozatát közli abból az alkalomból, hogy a kormány egyik része a Károlyi-kormány felszámolására kívánta. A nyilatkozat így szól:

— Tény, hogy a Keresztényszociális néppárt 1918 november havában a legteljesebb mértékben támogatta az október 31-én kinevezett Károlyi-kormány politikáját, sokan vezetőik közül csatlakoztak a Nemzeti Tanácshoz, letették az esküt, a párt összessége november 20-iki Mészáros kiadott manifestumával nyitott a november 16-iki politika álláspontjára helyezkedett, sőt a párt Károlyinak 1918 december 28-iki Lovász és ellenem irányuló zászlóbontásán részt vett és szónokolt. Haller István miniszter ur utján, neki támogatásukat biztosították. Tény, hogy a katolikus klérus, élen a püspöki kar nagyrészevel, csatlakozott a novemberi „forradalmi alakulathoz”. Tény, hogy a mostani ker. nemz. egyesülés pártjának számos korifeusa töltött és a Károlyi-kormány összeségétől is politikai bizalmi állásokat fogadott el s ezek az urak politikánkat nyitott és hangosan támogatták. E tények megállapítása után minden épelméjű ember kell, hogy elismerje, hogy a fenti politikai urak a Károlyi-kormány politikájáért a felelősséget ép egy részeseik, mint én.

Osszeomlott ház.

A Damjanich-utca 16. számú háznak ma beszakadt az emeleti mennyezete és a kötőmélék az alatta levő szobába hullt. A házban nagy rémületet keltett a hirtelen égszakadás, de emberéletben szerencsére nem történt kár, mert a kérdéses alkalommal a szobában nem tartózkodott senki. A lakók ijedten szaladtak ki az utcára, majd előkerültek a rendőrség emberei is és a veszélyeztetett ház lakóit valószínűleg ki fogják lakoltatni. A Damjanich-utcai ház egyike Arad legrégebb házainak és már 1848-ban is fenn állott.

MOZI.

A mozgószínházak műsora. Május 27-én, csütörtökön az Apollóban: Egy borsalmas éjszaka. Társadalmi dráma 5 felvonásban. — Május 27-én, csütörtökön az Urániában: Vihar. Bünygyi dráma 5 felvonásban.

Olasz filmelőadás az Apollóban és Urániában. Nagyszámú hívós közönséget vonzottak tegnap este az új olasz filmek az Apollóba és Urániába. Az Apolló „Egy borsalmas éjszaka” című szerelmi drámával aratott páratlan sikert. A nappoly tájak megkapják a lelküket, oly csodásan szépek. Az Urániában a „Vihar” című 5 felvonásos dráma került bemutatásra a közönség zajos tetszésnyilvánítása mellett. A kitűnő olasz filmek még csütörtökön és pénteken maradnak műsoron.

Concurat: Alexandru Frugin.

A szerkesztésért felel: STAUBER JÓZSEF.

